

Favrskov Kommune
Idrætsbørnehuset Bavnehøj

DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Læreplan2020

Rapporten er hentet: 25-06-2020

INDHOLDSFORTEGNELSE

INTRODUKTION

I Danmark går stort set alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave hver dag. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte alle børns generelle trivsel og udvikling. Siden 2004 har alle dagtilbud i Danmark skullet arbejde med børns læring med udgangspunkt i en pædagogisk læreplan. Som en del af den pædagogiske læreplan har dagtilbud skullet opstille mål for børns læring inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten i dagtilbud blev det som en del af dagtilbudsaftalen Stærke dagtilbud – alle skal med i fællesskabet fra 2017 aftalt, at der skulle udarbejdes en ny lovgivningsmæssig ramme for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. De nye regler om den pædagogiske læreplan blev vedtaget i Folketinget i maj 2018. Ændringen af dagtilbudsloven tager afsæt i det samlede forslag til en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper afleverede i slutningen af 2016. De nye regler ligger således i forlængelse af Master for en styrket pædagogisk læreplan.

Det er intentionen, at dagtilbuddets pædagogiske læreplan, med udgangspunkt i elementerne fra den pædagogiske grundlag samt i de pædagogiske mål og indholdsbeskrivelser for læreplanstemaerne, skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikres, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan den pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

Den lokale udfoldelse

Udarbejdelsen af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på de udfordringer, styrker og kompetencer, dagtilbuddet har lokalt. Det er en ledelsesbeslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de rammer, der er fastsat i loven og af kommunalbestyrelsen. I arbejdet med den pædagogiske læreplan kan man lade sig inspirere af en række understøttende materialer. Rambølls modul til arbejdet med den pædagogiske læreplan bygger således på evalueringsinstitutets (EVA's) Redskab til selvevaluering, som er et redskab til understøttelse af dagtilbuddenes refleksion over og vurdering af egen praksis. (For yderligere information se Hovedpublikationen s. 9)

Læsevejledning

Resultatet af en vurdering i den styrkede pædagogiske læreplan skal betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede af dagtilbuddet, der bør indgå i en samlet faglig vurdering af behovet i det enkelte dagtilbud. Resultaterne af vurderingerne i den styrkede læreplan kan altså ikke stå alene, men skal altid anvendes som led i en helhedsbetragtning af dagtilbuddet.

Gennemsnitsgraf

Dagtilbuddets resultater vises på en rød/gul/grøn skala fra 0 til 5, hvor værdierne er tillagt følgende betydning:

Slet ikke	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad
-----------	---------------	--------------	------------	------------------

Dagtilbuddets beskrivelse til læreplanen

Idrætsbørnehuset Bavnehøj er en idrætscertificeret daginstitution med plads til 18 vuggestuebørn og 66 børnehavebørn.

Institutionen er beliggende på Skovvangsvej 24, 8370 Hadsten.

Hadsten By består af en områdeleder som varetager de tre institutioner i Hadsten. I Idrætsbørnehuset Bavnehøj er der én daglig leder. Vi har to ressourcepædagoger som er tilknyttet hele området, som også har deres gang i institutionen. En forældrebestyrelse som er repræsenteret med én fra vuggestuen og børnehaven.

I børnehaven er børnene fordelt i syv grupper efter alder og benævnes Krudtuglerne. Én storbørnsgruppe, som samles i efteråret og frem til marts.

I børnehaven er der ansat seks pædagoger, hvor af den ene fungerer som brobygningspædagog mellem børnehaven og førskolen, én pædagogisk assistent og to pædagogmedhjælpere, hvor af den ene er en IGU-medhjælper og den anden er pædagogstuderende.

Vuggestuegruppen, Vildbasserne er en integreret del af børnehaven.

I vuggestuen er der ansat tre pædagoger og tre medhjælpere, hvor af den ene er i flexordning.

I efteråret 2020 påbegyndes en udbygning til endnu en vuggestuegruppe med plads til 16 børn. Den forventes færdig i august 2021.

Vi vægter fagligheden højt, og derfor er personalet veluddannet og uddanner sig løbende. Én pædagog har været på sansemotorisk kursus og til efteråret påbegynder to pædagoger uddannelse til henholdsvis motorikvejleder og børnerådgiver.

Alle personaler har som minimum gennemført et kursus i samarbejde med VIA/DIF og har det grundlæggende teoretiske kendskab til at kunne arbejde målrettet med pædagogisk idræt.

Alle pædagogmedhjælpere skal ligeledes, til efteråret, på kursus i Samspil og relationer. Derudover skal alle pædagoger skal på kursus i RARRT; relationer, anerkendelse, ressourcer, refleksion og teori.

Ledelsen, medarbejderne og bestyrelsen samarbejder om, at Idrætsbørnehuset Bavnehøj skal være et trygt sted for børn, forældre og medarbejdere at komme i. Vi har alle et fælles ansvar for hinanden og for at skabe trygge rammer, da vi tror på, at det er en forudsætning for trivsel, udvikling, læring og dannelse.

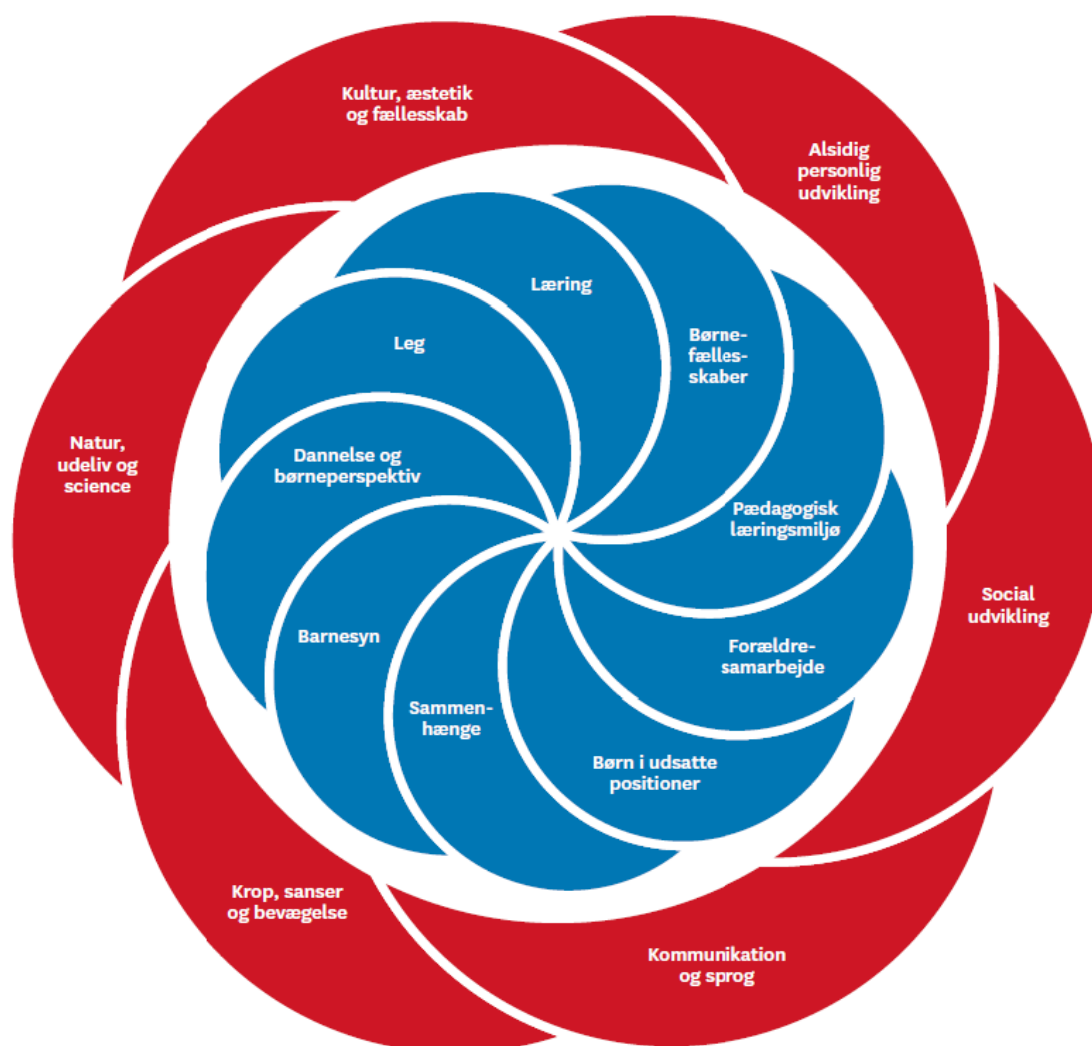
I Idrætsbørnehuset Bavnehøj oplever børnene en hverdag med idræt, leg og bevægelse som omdrejningspunkt, med fokus på trivsel og læring. Pædagogisk idræt, er en integreret del af vores hverdag med særligt fokus på bevægelsesglæde og kropsforståelse. Pædagogisk idræt er et middel og en metode, der understøtter udviklingen af børnenes psykiske, fysiske, sociale og kognitive færdigheder.

DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - Redskab til selvevaluering

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag. Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark. Nogle elementer i form af eksempelvis barnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer såsom eksempelvis forældresamarbejdet og arbejdet med at skabe en god overgang til børnehave-klassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end i andre.

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen

Et stærkt pædagogisk læringsmiljø rummer alle de centrale elementer i det fælles pædagogiske grundlag i den styrkede pædagogiske læreplan. Det handler om at arbejde bevidst med, at alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges gennem hele dagen – så det omfatter både leg, spontane og planlagte aktiviteter og rutiner. Tilrettelæggelsen skal ske ud fra hensyn til børnenes perspektiv og børnefællesskabet og give børnene mulighed for at eksperimentere og bruge fantasien og udvikle deres kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive kompetencer.

Dagtilbuddets refleksion

Det som kendetegner den måde vi organiserer og etablerer vores pædagogiske læringsmiljøer på er, at vi hele dagen gør os pædagogiske og didaktiske overvejelser med udgangspunkt i et børneperspektiv, der understøtter børnegruppens kropslige, sociale, emotionelle og kognitive læring og udvikling. Dette være sig omkring de genkendelige daglige rutiner (bleskift, frokost, putte/sove, oprydning og garderobesituationen m.m.), planlagte vokseninitierede og spontane aktiviteter, i børneinitierede aktiviteter og lege.

Vi er af den overbevisning, at børn lærer ved både at være aktiv deltagende eller ved at indtage en perifer legitim position i dagligdagens læringsmiljøer.

Vi har fokus på, det enkelte barns perspektiv, medinddragelse, deltagelse i fællesskaber, børnegruppens sammensætning og på børnenes forskellige forudsætninger.

Vi har en positiv forventning til at børnene deltager i de planlagte, demokratiske lege og læringsbaserede aktiviteter.

Det pædagogiske læringsmiljø kan være organiseret med børn i større eller mindre grupper. Eksempelvis ved morgensjov i børnehaven, som er karakteriseret ved og centeret omkring de 6 læreplanstemaer: Alsidig personlig udvikling, social udvikling; kommunikation og sprog; krop, sanser og bevægelse; natur, udeliv og science; kultur, æstetik og fællesskab eks. et barn skal fortælle vennerne om dagens vejruddigt, barnet går uden for og mærker om det er koldt eller varmt, er der sol, regn, blæst, sne, hvilken farve har himlen m.m. Barnet kommer ind og fortæller vennerne hvad han/hun har mærket og set. Ud fra det barnet beskriver for vennerne inddrages årstiderne og hvilket tøj der vil være passende at tage på ud i samtalen.

I vuggestuen hvor de 6 læreplanstemaer også indgår, eksempelvis hvor børnene sanser og mærker med hænder og fødder i koldt og lunt modellervoks på gulvet. Opmærksomheden rettes og italesættes omkring farver, stor/lille, lun/kold, blød/hård, kan lide/ikke lide. Kroppen bruges blandt andet til at trykke modellervoksen op mod væggen og ned mod gulvet.

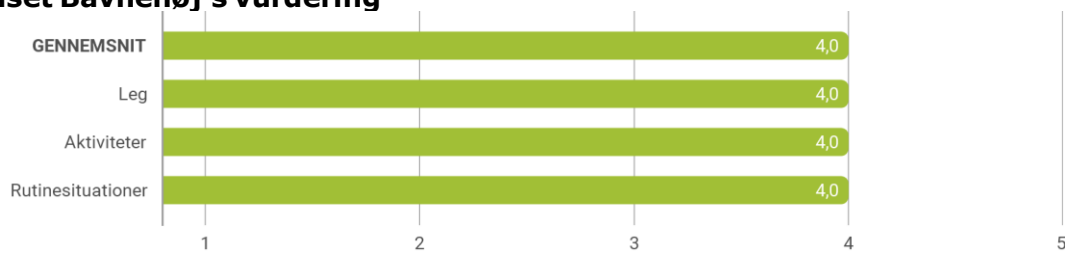
Vi er optaget af at se, hvordan vi i vores måde at organisere læringsmiljøerne på kan gøre mere brug af visuelle pejlemærker for børnene – eksempelvis at vaske hænder understøttes med billeder/piktogrammer i garderoben, til morgensjov, på badeværelset og tydelige tal og bogstaver på vægge og gulve for at understøtte børnene i deres orientering.

Dagtilbuddets vurdering

Nedenstående graf viser Idrætsbørnehuset Bavnehøj's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad skaber vi et pædagogisk læringsmiljø for alle børn, hvor børnene får de bedste betingelser for at trives, lære, udvikle sig og dannes inden for følgende typer af situationer?

Idrætsbørnehuset Bavnehøj's vurdering

Børnesyn og børneperspektiver

Barnets liv her og nu er vigtigt, og børns trivsel, læring, udvikling og dannelse handler bl.a. om, hvad der optager dem, og hvad der kan give dem et godt børneliv i dagtilbuddet. At inddrage børneperspektiver vil sige at skabe sig et generelt indtryk af børnenes mange oplevelser i, forståelser af og holdninger til dagtilbuddet som afsæt for at understøtte deres trivsel, læring, udvikling og dannelse. Børnenes perspektiver udgør en helt central og unik feedback i arbejdet med at skabe et stærkt pædagogisk læringsmiljø. Hvad der er betydningsfuldt for børn, kan fx komme til udtryk, når børn tager billeder af, tegner/former/fortæller om eller viser de ting og steder, der er vigtige for dem.

Dagtilbuddets refleksion

Vores pædagogiske tilgang og børnesyn baserer sig på, at alle børn har værdi i sig selv. Vores pædagogiske praksis afspejler børns ret til at være børn, til at udvikle sig i forskelligt tempo og være en del af fællesskabet. Vi giver barnet en demokratisk stemme, da vi gerne vil give barnet mulighed for, at få erfaringer med at være medbestemmende og derved give barnet en oplevelse af at føle sig værdsat, set og hørt. Dette sker eksempelvis ved at børnene er med til at vælge en aktivitet eller en opstilling af aktivitet, eksempelvis til morgensjov i vuggestuen hvor børnene på skift i sangen "Nu tager vi til Afrikas savanne" vælger, udpeger eller italesætter et dyr som er visualiseret på en terning og alle vennerne inviteres til at bevæge sig som dyret og synge om dyret.

Til morgensjov i børnehaven bliver hvert enkelt barn ind imellem spurgt til, hvad det gerne vil lave til formiddagens aktivitet. De voksne kobler sig på de aktiviteter, der på demokratisk vis vælges af flertallet.

Vi møder barnet med nærvær og omsorg i vores pædagogiske læringsmiljøer for at fremme trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det sker blandt andet i vores hverdagsrutiner eksempelvis at børnene i vuggestuen og børnehaven til frokost, selv vælger sin mad fra fadet og opfordres til, at være madmodige og får derved en mulighed for varierende smagsoplevelser. Børnene har indflydelse og er deltagende i forbindelse med forberedelse og oprydning m.m.

Vi vægter at støtte barnet i at turde udfordre sig selv, tro på sig selv og blive accepteret for "den jeg er" og ikke for "det jeg gør". Vi ser børn som aktiv medskabere af egen læring og udvikling, i rammer som det pædagogiske personale er ansvarlige for.

Vi arbejder ud fra barnets nærmeste udviklingszone ved at møde det med positiv tilpassede forventninger. Vi tager udgangspunkt i at barnet altid handler ud fra sit bedste bud. Vi møder barnet i øjenhøjde og kommunikerer åbent, anerkendende og ligeværdigt med barnet.

Vi reflekterer og justerer løbende vores læringsmiljøer og vores egen rolle i relation til det enkelte barn og fællesskabet.

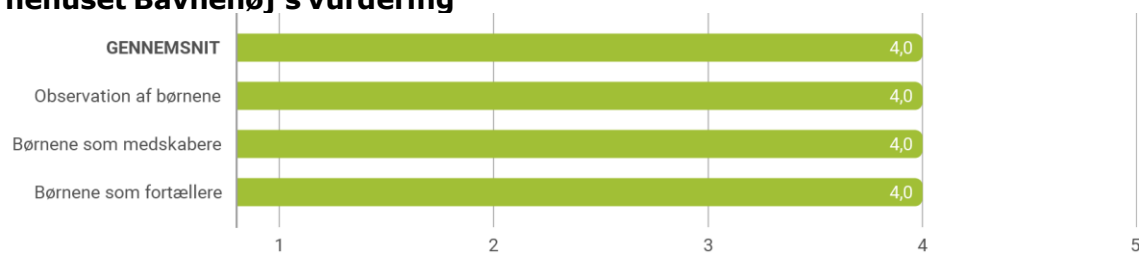
Dagtilbuddets vurdering

Nedenstående graf viser Idrætsbørnehuset Bavnehøj's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad bruger vi disse forskellige tilgange til at inddrage børnenes perspektiver?

Idrætsbørnehuset Bavnehøj's vurdering

Børns leg

Leg har en værdi i sig selv og er grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling. Legen skabes på børnenes præmisser og fremmer bl.a. deres fantasi, fordybelse og nysgerrighed. Det pædagogiske personale skal sikre, at der er rum og tid til legen. Nogle gange skal legen rammesættes og understøttes af det pædagogiske personale, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for hele børnegruppen.

Dagtilbuddets refleksion

I Idrætsbørnehuset Bavnehøj har legen en værdi i sig selv. Vi giver barnet mulighed for at udforske, eksperimentere og øve sig i at mestre en del af legens univers. Barnets spontane og selvorganiserede lege anerkendes, respekteres og gives betydelig plads i vores hverdag.

Vi etablerer lege- og læringsmiljøer, hvor vi voksne deltager, giver børnene muligheder for at være en del af en leg og et fællesskab. Vi tager udgangspunkt i de fire fokuspunkter i pædagogisk idræt i det formelle læringsrum. Vi stræber efter at være i eller omkring legene, for at kunne invitere alle børn ind i leg.

I det uformelle læringsrum slippes legen fri, for at se børnenes egne initiativer, fantasi, virkelyst, nysgerrighed, sprog, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Vi voksne øver os i at observere og ved behov, berige og udvide den børneinitierede leg. Eks. i børnehaven, en gruppe børn er optaget af at lege eventyrleg, som er baseret på Askepot, som vi har læst for dem tidligere. Vi etablerede et aktionslæringsforløb i samarbejde med en ressourcepædagog.

Vi strukturerede arbejdet med eventyr forløbet for samme gruppe børn i en periode. Vi arbejdede med skuespil, iscenesatte rammer, udklædning, rekvisitter og et sprogligt miljø, hvor børnene skulle være aktive medskabere, medspillere og sige replikker (tilpasset børnenes forudsætninger). Børnene havde efterfølgende fået en ny leg i "idebanken" og vi så ofte at legen blev leget, gentaget og udvidet uden voksen deltagelse.

I vuggestuen sætter de to ældste drenge sig op på de to aflange skummoduler som står oven på hinanden i den nederste del af rummet. I hver ende af de aflange skummoduler står de to røde skummoduler (rutsjebanen og trappen). De leger det er en brandbil de køre. Vi snakker om hvor de kører hen, om der er flammer eller røg, hvad kan vi lugte, hvad kan vi se. Den voksne bliver inviteret til at være den, der ringer 112 og spørger om brandmændene kan komme og slukke ildebranden. Drengene finder bolde som de begynder at kaste – "det er vandslukkere". Farvede store klodser med hullerne i, bliver til båndsprøjter. Flere venner kommer til som har stået og iagttaget legen og tager en farvet klods og afventer besked om hvor en ildebrand skal slukkes. Den voksne kigger op og siger "godt I kom, der brug for flere brandmænd". En pige begynder at sætte de bløde legeklodser oven på hinanden og de ældste drenge kommer til og gør det samme. I fælles flok bevæger de sig rundt i rummet og slukker de mange ildebrande. Ved lågen stiller de sig op, så de kan sprøjte langt. Legen gentages dagen efter.

Vi er optaget af søge børnenes perspektiv og meningsdannelse i legene. Vi er nysgerrige, deltagende rollemodeller og har en bevidsthed om, at krop imiterer krop, ikke nødvendigvis sådan, at de efterligner hinanden og gør det samme, men den ene kropps aktivitet inspirerer den anden. Børnenes støttes gennem legene i at få et fælles erfarings grundlag og en indbyrdes synlighed.

Vi er tilgængelige voksne, der kropsligt er bevidste om, at placere os foran, bag ved og ved siden af barnet i det formelle og uformelle læringsrum for, at understøtte alle børns mulighed for deltagelse i legen. Vi finder det vigtigt, at i vores pædagogiske tilrettelagte lege skal der være plads til alle, både det enkelte barn og fællesskabet. Vi anerkender, hvilket niveau og måden hvorpå det enkelte barn kan være deltagende, ved at vi skabe adgang for flere deltagelses muligheder i legen. Barnet skal have mulighed for ro og tid til at blive motiveret i legen. Det betyder blandt andet, at barnet ikke skal være alene eller

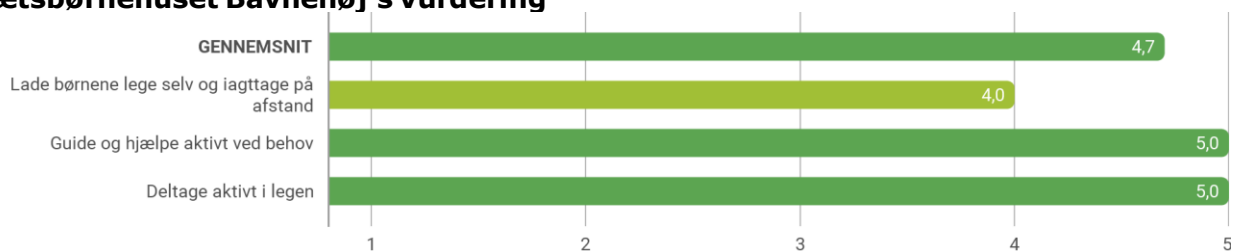
stå alene. Barnet skal altid kunne trække sig uden, at det ødelægger noget for selve legen. Ved at vi justerer rammerne i det formelle læringsrum, sikrer vi alles deltagelse, så både de "hurtige" og de "forsigtige" børn kan opleve glæde og udfordringer.

Dagtilbuddets vurdering

Nedenstående graf viser Idrætsbørnehuset Bavnehøj's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad indtager vi disse forskellige roller for at understøtte børnenes leg, så legen udvikler sig positivt for alle børn?

Idrætsbørnehuset Bavnehøj's vurdering

Det brede læringssyn

Børns læring i dagtilbud skal forstås bredt og handler om at understøtte børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse. Fx nysgerrighed, gåpåmod, selvværd, sprog og motorik. Det brede læringssyn er afspejlet i de seks læreplanstemaer, som dækker mange forskellige aspekter af børns læring. Udgangspunktet for børnenes læringsprocesser er den legende tilgang. Læringsprocesserne understøttes, når man følger børnenes undren og nysgerrighed, bygger videre på deres spontane interesse og skaber et udfordrende og alsidigt pædagogisk læringsmiljø. Det sker, når børnene leger og udforsker, i børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter, i lege og i rutinesituationer samt i samspillet med andre.

Dagtilbuddets refleksion

Vi tror på pædagogiske idræt!

Pædagogisk idræt tager udgangspunkt i en fænomenologisk læringsforståelse, der sætter kroppen i centrum for erkendelse, læring og udvikling via prærefleksiv sansning og erfaring med omverdenens fænomener. Via disse sansninger og erfaringer udvikles barnet generelt i sin helhed.

Vi har gennem hele dagen fokus på læringsprocesser og de 6 læreplanstemaer er tydelig forankret i vores lege- og læringsmiljøer. Vi veksler mellem børneinitierede, og voksenplanlagte aktiviteter, rutinesituationer, samt spontane aktiviteter.

Børn lærer, trives, udvikles og dannes når de er trygge og møder passende udfordringer, der vækker deres nysgerrighed og motivation. Der skal være plads til fordybelse, koncentration og afprøvning. Vi har en bevidsthed om, at når vi gør noget for barnet, som barnet selv kan, fratager vi barnet en værdifuld læring. Børns læring fremmes også af at turde begå fejl, grine, fjolle, famle, bøvle med kroppen og slippe fantasien løs.

Vi skaber et alsidigt og inddragende læringsmiljø som fremmer børnenes eksperimenterende kompetencer og giver børnene lyst til at lære og opleve mere. Eksempelvis til morgensjov, hvor børnene er med til at sammensætte dagens "rengøringshold" i forbindelse med vores fælles frokost. Børnene har medbestemmelse og øver sig indbyrdes i samarbejde om hvordan opgaven løses. Det er et læringsmiljø, hvor børnene hjælper hinanden og hvor der er mulighed for at løse opgaven på forskellige måder, set ud fra et børneperspektiv, "vi gør det vi kan, hver især på vores egen måde".

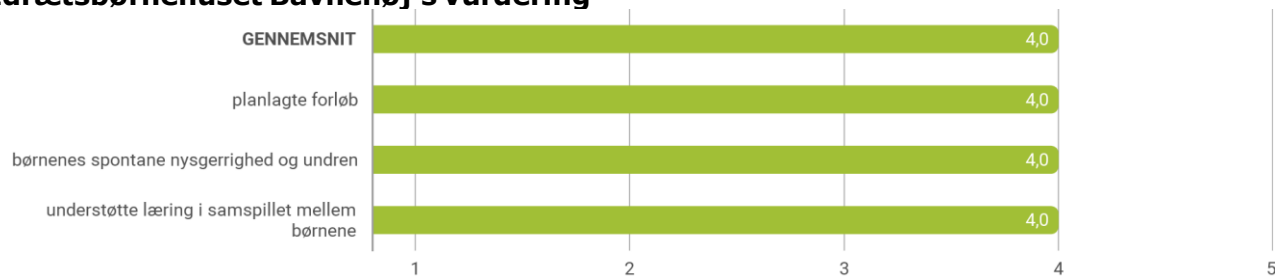
I vores læringssyn er vores pædagogiske tilgang, at processen er vigtigere end produktet. Vi oplever, at børnene efterspørger at være deltagende, i for dem meningsfulde lege og læringsmiljøer, hvor de medinddrages og har medbestemmelse. Børnene er derved med til at tage ansvar for egen læring, får en øget tro på egen værdi og mestring i fællesskabet.

Dagtilbuddets vurdering

Nedenstående graf viser Idrætsbørnehuset Bavnehøj's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad har vi fokus på hver af disse tilgange, når vi arbejder med brede læringsprocesser? Arbejde med/ud fra...

Idrætsbørnehuset Bavnehøj's vurdering

Samspil og relationer

Samspil og relationer mellem det pædagogiske personale og børnene har stor betydning for, at børnene trives, lærer, udvikler sig og dannes. Samspil og relationer dækker over alle de situationer, hvor børn og pædagogisk personale kommunikerer eller er sammen om noget. Kvaliteten af samspillet og relationerne påvirker hele det pædagogiske læringsmiljø. Gode relationer handler om, at børnene har en tryk tilknytning til det pædagogiske personale, så de har en sikker base, hvorfra de kan udforske verden. Det handler om, at det pædagogiske personale er opmærksomt og lydhørt i samspil med børnene, og at børnene får mulighed for nærvær og fordybelse med dem og i børnefællesskabet.

Dagtilbuddets refleksion

Vi arbejder ud fra ICDP som er et teori- og evidensbaseret program, der sigter mod at øge kvaliteten af samspillet mellem børn og voksne. ICDP omfatter otte samspilstemaer, der er med til at udvikle den enkeltes relations kompetencer.

Det enkelte barn har en primær pædagog tilknyttet som i samarbejde med forældrene varetager barnets primære trivsel, udvikling, læring og dannelse i institutionen. Dette skaber tryghed for barnet og forældrene at vide hvem der står for indkøring, samtaler og i videst mulige omfang den daglige dialog om barnets dag.

Barnet er ligeledes tilknyttet én børnegruppe som er en tryk base, der danne grobund for at skabe relationer og være en del af et fællesskab. Vi voksne skaber tryghed og trygge rammer så barnet kan udforske verdenen. Vi er opmærksomme og lydhøre i samspillet med barnet. Vi udviser nærvær gennem øjenkontakt, smil, holder og trøster et grædende barn. Vi støtter barnet, når det er uroligt, vred, bange, eller er i udfordringer med en ven. Vi støtter og understøtter til regulering i den givende følelsesmæssige situation, som barnet ikke selv kan håndtere og komme igennem. Vi er tålmodige og giver os tid til verbal og nonverbal støtte. Vi guider og støtter på en positiv og respektfuld måde. Vi hjælper til at sætte ord på og lader børnene fortælle og tale ud om deres oplevelse af situationen/konflikten for på den måde sammen at finde løsninger.

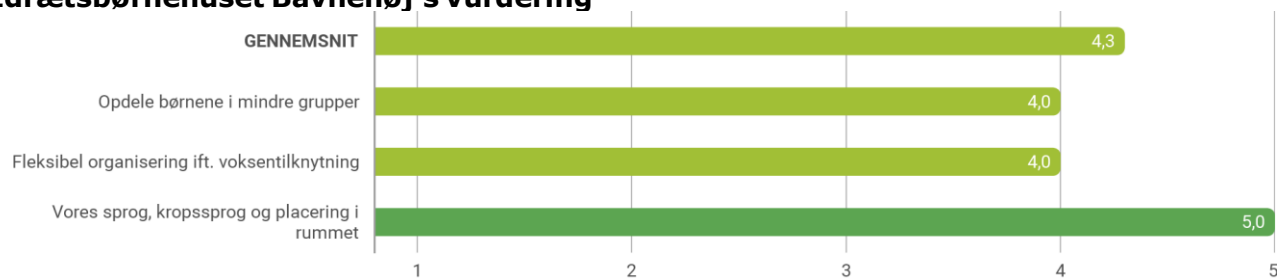
Vi arbejder ud fra, at relationer og venskaber er afgørende for barnets mulighed for trivsel i fællesskabet. Alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret set, hørt og forstået. Vi har en opmærksomhed på, at der stilles spørgsmål til børnene for at vække deres nysgerrighed og vi undrer os sammen med børnene. Eksempelvis ved at anvende åbne spørgsmål: hvad er det? hvad hvis? hvordan og hvorfor? på den måde udvides samtaleemnerne i gruppen og giver fælles indblik i følelser, tanker og familieliv.

Dagtilbuddets vurdering

Nedenstående graf viser Idrætsbørnehuset Bavnehøj's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad har vi fokus på disse tilgange i vores arbejde med at skabe gode samspil og relationer?

Idrætsbørnehuset Bavnehøj's vurdering

Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i børnefællesskaberne

Børn leger, lærer og dannes i børnefællesskaber, og deres relationer til hinanden er afgørende. Det pædagogiske personale skaber rammerne for, at alle børn med deres forskellige forudsætninger deltager og oplever sig som en del af børnefællesskaberne. Særligt for børn i udsatte positioner handler det om, at de bliver mødt med positive forventninger og oplever mestring, samt at sikre, at de er en betydningsfuld del af fællesskabet. Kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø gør en forskel for børn i almindelighed og særligt for børn i udsatte positioner.

Dagtilbuddets refleksion

Børn kan være i midlertidig eller mere permanente udsatte positioner, hvis familien kommer ud i forandrende, truende eller belastende situationer så som skilsmisse, tab af job, dødsfald, alvorlig sygdom, handicap, misbrug etc.

Det er vigtigt med et højt fagligt og velfunderet pædagogisk læringsmiljø, hvor børn i udsatte positioner og barnet er uden for fællesskabet, møder høj pædagogisk faglighed. Disse børn mødes med positive forventninger, omsorgsfulde og forstående voksne i deres komfortzone. Vi voksnes opgave er at udfordre barnet ud fra dets nærmeste udviklingszone, således at barnet oplever betydningsfuldhed og mestring til at kunne indgå i de børne- og vokseninitierede lege og aktiviteter.

I Idrætsbørnehuset Bavnehøj øger vi vores opmærksomhed på barnet og forældresamarbejdet i situationen. Vi skaber bl.a. mulighed for, at barnet kan trække sig fra det store fællesskab til et mindre lokale med én voksen eller én god ven, hvor leg og læring kan etableres. Vi benytter os ligeledes af Handleguiden som er et pædagogisk redskab og kan være anvisende i forhold til barnets position af udsathed. Vi handler på, hvilke indsatser og instanser, der i samarbejdet kan støtte op om barnet og familien.

Vi arbejder ud fra inklusionstanken, hvor vi har barnets ressourcer for øje frem for barnets mangler/adfærd i forhold til barnets udsathed. Vi styrker de i forvejen iboende kompetencer og ressourcer. Vi er i tæt dialog med forældrene og ser dem som en vigtig samarbejdspart i at fremme barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. I samråd med forældrene benytter vi os af vores ressourcepædagogens ekspertise omkring børn i udsatte positioner. Dette bl.a. i form af sparring til det pædagogiske personale, relations-skemaer, "Den flyvende kuffert", samtale med forældrene og den videre indsats omkring familien.

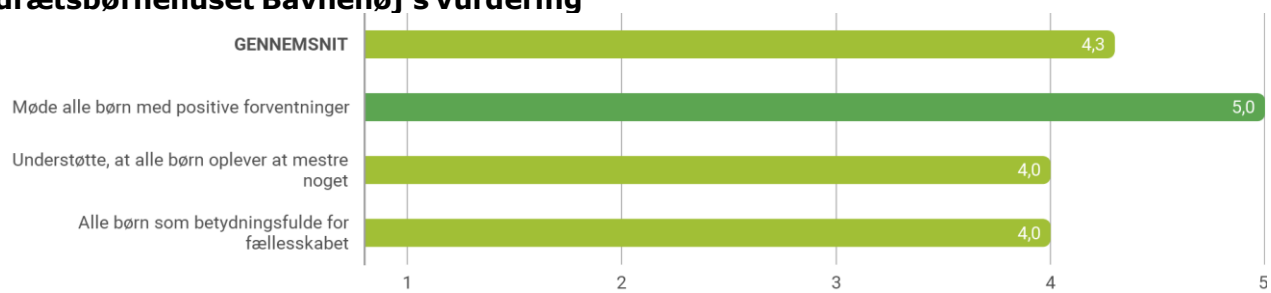
Dagtilbuddets vurdering

Nedenstående graf viser Idrætsbørnehuset Bavnehøj's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad bruger vi disse tilgange til at sikre, at alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i børnefællesskaberne?

Idrætsbørnehuset Bavnehøj's vurdering

Evaluerende pædagogisk praksis

Evaluerende pædagogisk praksis handler om løbende og systematisk at evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse. En systematisk evaluerende pædagogisk praksis styrker kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø og sikrer, at det hele tiden er justeret og tilpasset den aktuelle børnegruppes behov.

Dagtilbuddets refleksion

I Idrætsbørnehuset Bavnehøj har den daglig leder ansvaret for, at der etableres og udvikles en systematisk evalueringskultur. Ledelsen og det pædagogiske personale forholder sig løbende refleksivt til sammenhængende mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det sker mindst hvert andet år med henblik på, at udvikle det pædagogiske arbejde ud fra de pædagogiske mål, der fælles er sat og indgår som dokumentation.

Dette gøres ved fastlagte teammøder, hvor det pædagogiske personale udarbejder nyhedsbreve, aktivitetsplaner for børnegruppen, K1 og K2 skemaer, som er med til at sikre dokumentation og evaluering af den pædagogisk idræt. SMITTE-modellen anvendes til at dokumentere og evaluere de seks læreplanstemaer i den styrkede pædagogiske læreplan. Vi øver os i, at anvende video, praksisfortællinger, iagttagelser og observationer, da det giver os mulighed for, at blive klogere på vores pædagogiske praksis, børnefællesskabet, lege- og læringsmiljøer og til udarbejdelse, styrkelse og målrettethed af vores pædagogiske grundlag. Vi eksperimenterer med forskellige evalueringsværktøjer bl.a. De 6 Bonos hatte, børneinterview og billeddokumentation.

Vi anvender dialogprofiler, sprog- og motorikvurderinger til samtale med forældrene og til etablering af lege- og læringsmiljøer. Det pædagogiske personale deltager på skift, hver anden uge, i LP/AL forløb sammen med daglig leder og ressourcepædagogerne for at sikre systematisk refleksion over sammenhængene mellem læringsmiljøet og børnenes læring, trivsel, udvikling og dannelse. Dette er med til at understøtte, at vi udvikler en faglig selvkritisk og reflekteret tilgang i tilrettelæggelse og evaluering af vores pædagogiske praksis. Ved denne faglige og selvkritiske tilgang er målet at opnå og bidrage til, at vi reflekterer og ser muligheder for forandringer for at kunne udvikle og kvalificere vores pædagogiske praksis.

Dagtilbuddets vurdering

Nedenstående graf viser Idrætsbørnehuset Bavnehøj's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad er vi opmærksomme på følgende dimensioner, når vi evaluerer vores pædagogiske praksis?

Idrætsbørnehuset Bavnehøj's vurdering

Forældresamarbejde om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse

At inddrage forældrene som aktive medspillere er en del af kernen i det pædagogiske arbejde med at sikre børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Forældresamarbejdet skal rumme en dialog om, hvordan dagtilbud og forældre sammen kan fremme, at barnet trives, lærer og udvikler sig, og hvordan samarbejdet kan understøtte børnefællesskabet. Det daglige samarbejde baserer sig på tillid, på den enkelte families behov og på at få talt om de gensidige forventninger til hinanden.

Dagtilbuddets refleksion

Forældresamarbejdet bygger, for os, på en gensidighed respekt, ligeværdighed, tillid, åbenhed, dialog, og ærlighed i den daglige kontakt omkring barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Samarbejdet begynder ved et for besøg inden barnets start i henholdsvis vuggestue og børnehave. Forældrene får en fornemmelse af institutionen, medarbejderne og de fysiske rammer. Der laves aftale om opstartsforløbet og der informeres om institutionens pædagogiske værdier og gensidige forventninger.

Vi bestræber os på, at være informative, synlige og tilgængelige. Vi giver forældrene fortællinger, der tager afsæt i hverdagens små, men betydningsfulde læringsøjeblikke, hvor barnet har øvet sig på noget bestemt. Det er for os et godt afsæt i forhold til at samarbejde og kommunikere med forældrene om at skabe sammenhæng og kontinuitet i forhold til at understøtte barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det er vigtigt for os at have en naturlig nysgerrighed på forældrenes perspektiver og forventninger og det de er optaget af, da det er med til at skabe sammenhæng mellem hjem og institution.

I Idrætsbørnehuset Bavnehøj tilbyder vi en opstartssamtale, en tre måneders samtale, én samtale når barnet er to år, fire år og en afsluttende samtale inden førskole. Derudover vil der altid være mulighed for yderligere samtaler. Vi arbejder med følgende pædagogiske redskaber til at fremme egen pædagogisk praksis og derved øge børnenes trivsel og udvikling. Det være sig LP-modellen som er en pædagogisk analysemodel, hvor resultaterne baserer sig på forskning i forståelse af læringsmiljøets betydning for børns trivsel, udvikling og læring i kombination med aktionslæringsmodellen, som fremmer indhentning af evalueringsdata.

Der afholdes hvert kvartal et tværfagligt sparringsmøde, hvor tværfaglige sparringsparter er repræsenteret. Her kan det pædagogiske personale bringe overordnet faglige emner og få sparring på dette. Ved indsats omkring et enkelt barn kan der i samarbejde med forældrene laves en indstilling til PPR, (Pædagogisk, Psykologisk Rådgivning), hvorefter der vil blive afholdt et netværksmøde sammen med PPR, den daglig leder, forældrene og barnets primær pædagog.

I foråret indkaldes der til forældremøde og valg til forældrebestyrelsen. Denne aften orienteres der overordnet fra ledelsen. Det pædagogiske personale fortæller om det pædagogiske arbejde omkring børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse i.

DayCare er vores fælles kommunikations platform, som anvendes til at sende info, nyhedsbreve og aktivitetsplaner ud, samt billeder af børnenes oplevelser i løbet af dagen. Afvikling af ferie noteres i DayCare. Der er fælles ferie pasning i institutionen Ellemose i dagene mellem jul og nytår, dagen efter Kr. Himmelfart og i sommerferie ugerne 29, 30 og 31. Grundlovsdag holder Idrætsbørnehuset Bavnehøj lukket.

Dagtilbuddets vurdering

Nedenstående graf viser Idrætsbørnehuset Bavnehøj's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkes vi med, at forældrene er aktive medspillere om barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse inden for disse dimensioner?

Styrke barnets...

Idrætsbørnehuset Bavnehøj's vurdering

Sammenhængende overgange

Det pædagogiske læringsmiljø skal organiseres, så børnene oplever sammenhæng på tværs af overgangen fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til skole og skolefritidsordning (SFO)/fritidshjem. At understøtte og skabe en tryk sammenhæng på tværs sker i et tæt samarbejde mellem forældre, dagtilbud, skole og SFO/fritidshjem. Ved at sikre en god overgang dannes der grundlag for, at barnet deltager, trives og lærer i det nye pædagogiske læringsmiljø. Særligt for overgangen til skole og SFO/fritidshjem gælder det, at det pædagogiske læringsmiljø i børnenes sidste år i dagtilbuddet skal understøtte en god skolestart ved bl.a. at styrke børnenes sociale kompetencer, selvværd, lyst til at lære og mod på at forsøge.

Dagtilbuddets refleksion

Når en ny familie begynder hos os, modtager de et velkomst brev med relevante informationer om Idrætsbørnehuset Bavnehøj. Når et barn fra vuggestuen skal videre i børnehave, er vi opmærksomme på at skabe mulighed for en glidende overgang med besøg, hvor barnet stille og roligt danner relation til sin kommende primær pædagog og børnegruppen. Inden barnets opstart fra dagpleje til børnehave planlægges der ligeledes besøgsdage.

Idrætsbørnehuset Bavnehøj har som tradition for, at når et Vildbasse barn påbegynder sin start på børnehavelivet fejres det ved, at barnet bliver fulgt afsted af sine venner, siddende på et rullebord pyntet med flag og balloner. I børnehaven sidder Krudtugle vennerne klar, til at tage godt i mod og byde deres nye ven velkommen i fællesskabet. Der bliver taget billeder af begivenheden og disse billeder får barnet med hjem, for derefter at kunne dele oplevelsen med forældrene.

Under normale omstændigheder samles de ældste børn efter sommerferien og frem til den 1. marts, hvor de sammen med vores brobygnings pædagog får deres daglige gang i SFO én på Bavnehøj skolen, frem til de begynder i skole til august. Vi samarbejder med Hadsten skole og Østervangskolen som også er beliggende i Hadsten By. Der vil være besøgsdage af pædagogerne fra SFO érne og storbørnsgruppen vil ligeledes have besøgsdage i deres kommende SFO.

Pædagogerne som tilknyttes vores førskole gruppe samarbejder og udarbejder mål og en struktur, der imødekommer de læringsmål og kompetencer, der i samarbejdet med skolen er sat. Der arbejdes målrettet på at gøre barnet klar til det nye der venter i at blive barn i skolen. I et samarbejde mellem pædagogerne og forældrene vurderes barnets skoleparathed med afsæt i dialogprofilen.

Vi arbejder med "Den flyvende kuffert" som er udviklet af vores ressourcepædagoger og som har til formål at styrke børnenes relationer og børnefællesskabet. "Den flyvende kuffert" arbejdes der videre med i SFO én og er med til at skabe genkendelighed for barnet. Børnenes relationer og børnefællesskabet er vigtige områder og dette arbejdes der intenst med gennem hele barnets tid fra vuggestue til skolestart. Barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse får de mest optimale udviklingsvilkår, når barnet oplever nære og tætte relationer og føler sig som en del af fællesskabet.

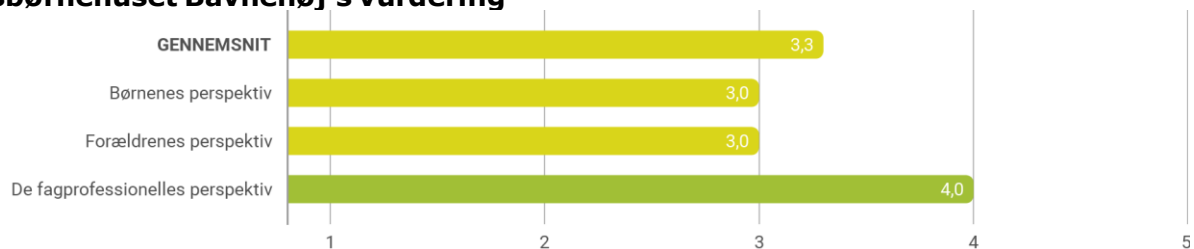
Som afslutning på børnehavelivet afholdes der en afslutningsfest for børnene, som de selv er med til at planlægge og gøre klar til i fællesskab. Denne dag vil der også være forældrekafe, hvor vi får sagt tak for denne gang og held og lykke fremover.

Dagtilbuddets vurdering

Nedenstående graf viser Idrætsbørnehuset Bavnehøj's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad inddrager vi disse perspektiver for at sikre sammenhæng i de forskellige overgange?

Idrætsbørnehuset Bavnehøj's vurdering

PÆDAGOGISK GRUNDLAG - Ministeriets læreplanskabelon

“Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

“Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

“De centrale elementer er:

- Alsidig personlig udvikling
- Børnesyn: Det at være barn har værdi i sig selv.
- Dannelse og børneperspektiv: Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- Leg: Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- Læring: Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- Børnefællesskaber: Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- Børnefællesskaber: Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- Pædagogisk læringsmiljø: Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- Forældresamarbejde: Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- Børn i udsatte positioner: Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- Sammenhæng til børnehaveklassen: Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

“Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

“Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15)

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Pædagogisk læringsmiljø

“Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23)

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Samarbejde med forældre om børns læring

“Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25)

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Børn i udsatte positioner

“Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26)

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Sammenhæng til børnehaveklassen

“Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27)

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe).

ØVRIGE KRAV

Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Det fysiske børnemiljø kan eksempelvis omhandle støjniveau, indeklima, plads til fysisk udfoldelse og stille aktiviteter, hygiejneforhold, lysforhold, garderobe, legeplads og udearealer, stueres indretning og størrelse mv.

Det psykiske børnemiljø kan fx omhandle samspillet mellem børn og voksne, herunder om samspillet er kendetegnet ved gensidig respekt og tolerance, børnenes indbyrdes samspil, herunder om børnene i deres sprog og handlinger indbyrdes respekterer hinanden, om der blandt børn og personale er plads til og accept af menneskers forskellighed, om der finder mobning sted blandt børnene, mv.

Det æstetiske børnemiljø kan fx omhandle, hvorvidt stueres indretning og udsmykning virker stimulerende og inspirerende på børnene, samt hvorvidt omgivelserne indenfor og udenfor er udformet på en måde, som fremmer børnenes lyst til at bevæge og udfolde sig, fordybe sig, have stille lege mv.

Dagtilbuddets refleksion

Med udgangspunkt i pædagogisk idræt inviterer Idrætsbørnehuset Bavnehøjs rum og rammer til, at både børn og voksne kan være i alsidig bevægelse inde såvel som ude. Der gives plads til at ændre på indretningen med henblik på nye ideer og muligheder. Vi arbejder med at etablere flere synlige lege- og læringsmiljøer, hvor der er plads til at kunne finde ro og fordybe sig.

Vi arbejder i mindre aldersopdelte grupper, hvor vi planlægger lege- og læringsmiljøer som understøtter børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. Vi har en bevidsthed om, at arbejde mere med, at sammensætte grupper af børn på tværs af alder, interesser og behov.

Vi arbejder med at skabe en kultur, hvor visualisering yderlig implementeres i børnenes hverdag, for derigennem at øge barnets overblik, selvstændighed og selvhjælpenhed m. m. Eksempelvis til morgensjov i børnehaven hvor dagens aktiviteter og dagligdagsrutiner gennemgås ved hjælp af piktogrammer. I vuggestuen benyttes der ligeledes piktogrammer, der synliggør handlerækkefølgen for det tøj, barnet skal have på ud.

Idrætsbørnehuset Bavnehøj skal være et sjovt sted at lege og lære.

Vi har en pædagogisk tilgang til, at hvert barn har værdi i sig selv og er unikt!

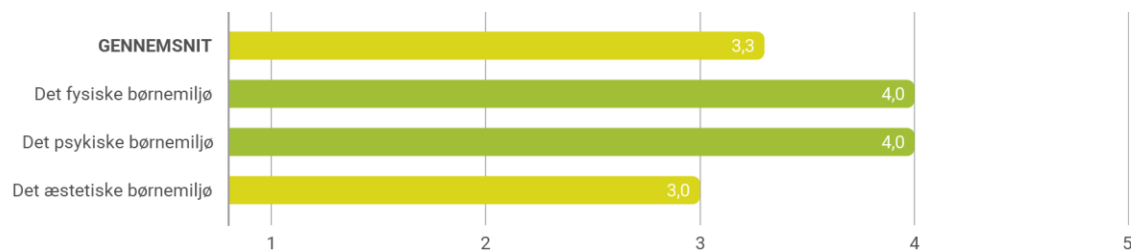
Vi møder det enkelte barn med nærvær, glæde, omsorg, respekt, tolerance, ligeværdighed samt positive forventninger.

Alle i Idrætsbørnehuset Bavnehøj, store som små omtaler hinanden som venner, hjælper hinanden, støtter og guider. Vi har særligt fokus på barnets deltagelse i børnefællesskaberne. Vi tror på, at når barnet er deltagende, giver det mulighed for forståelse og håndtering af forskelligheder, dannelse af nye relationer og kompetencer.

Dagtilbuddets vurdering

Nedenstående graf viser Idrætsbørnehuset Bavnehøjs vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkedes det os at skabe et sundt og udviklende børnemiljø indenfor disse tre områder (med inddragelse af børneperspektivet)?

Inddragelse og samarbejde

Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan.

Som led i arbejdet med den pædagogiske læreplan skal dagtilbuddet overveje, hvordan lokalsamfundet i form af fx biblioteker, museer, idrætstilbud og -faciliteter, plejehjem, erhvervsliv mv. kan inddrages med henblik på at styrke dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljø.

Beskriv kort:

- Hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?
- Hvordan lokalsamfundet inddrages som en ressource med henblik på at skabe trygge og pædagogiske læringsmiljøer for børnene?

Dagtilbuddets refleksion

I etablering af vores pædagogiske læringsmiljøer inddrager og benytter vi os af de grønne lokaleområder til gå ture, cykelture, leg, læring og naturoplevelser. Vi tager i mod tilbud fra forældre som fx tilbyder at introducere og fortælle børnene om deres hobby eller besøg på deres arbejdsplads.

Hvert år besøger de ældste børn fra vuggestuen og børnehaven motorikhallen i Århus, hvor vi går på opdagelse i det store "bevægelseslandskab". Vi har en årlig tur til Granholt spejderhytte, hvor de der kan cykler dertil, andre tager den lokale bus. Dagen afsluttes sammen med forældrene. Vi besøger biblioteket i kulturcentret Sløjfen og vi inviteres til julegudstjeneste i Hadsten kirke. Derudover samarbejder vi med Hinnerup Naturværksted, integrationsafdelingen/jobcentret, skolerne i forbindelse med erhvervs praktikanter og de lokale idrætsklubber.

DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af seks læreplanstemaer. De seks læreplanstemaer har til hensigt at sikre en bred læringsforståelse og fokus på forskellige centrale elementer i børns læring og udvikling. Der er fastsat en indholdsbeskrivelse for hvert læreplanstema, som beskriver de overordnede elementer, som ligger i det enkelte læreplanstema. Herudover er der fastsat to pædagogiske mål for hvert læreplanstema. Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes inden for rammerne af indholdsbeskrivelserne og de pædagogiske mål. (Dagtilbudslovens § 8, stk. 2 og 4).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

Alsidig personlig udvikling

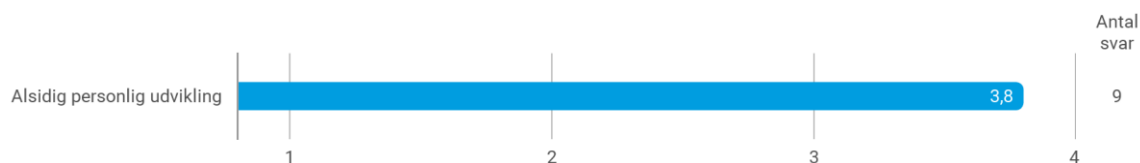
Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

De pædagogiske læringsmål:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes alsidige personlige udvikling hentet fra Dialogvurderingerne.

Dagtilbuddets refleksion

Barnet skal have mulighed for at udvikle sin personlighed i lege- og læringsmiljøer hvor engagement, livsduelighed, gåpåmod og deltagelsesmuligheder er omdrejningspunktet.

-At barnet oplever nærvær, tryghed, tillid og mødes med positive forventninger.

-At barnet ses, høres og tages alvorligt og aktivt deltager i at skabe sin egen læring.

-At barnet stifter bekendtskab med forskellige værdier og viden i egen personlighed og lærer at forstå andre og indgå i fællesskaber.

-At barnet har medindflydelse på lege- og læringsmiljøerne uanset baggrund, køn, alder og kultur.

-At barnet er tilknyttet en mindre gruppe og har mulighed for deltagelse i det større fællesskab.

-At barnet inddrages i de daglige rutiner.

-At barnet understøttes i at udtrykke følelser, sætte grænser og stå ved dem, tåle uoverensstemmelser og modgang.

-At barnet støttes i at udvise empati og få viden omkring andres grænser og respektere dem.

-At barnet møder pædagogiske lege- og læringsmiljøer hele dagen, som er baseret på faglig viden og forankret i pædagogisk idræt.

- At barnet oplever at vi tager udgangspunkt i et børneperspektiv og følger de børneinitierede lege.
- At barnet møder rollemodeller som bevarer og understøtter barnets medfødte bevægelsesglæde.

I vuggestuen er børnene deltagende omkring måltiderne. De hjælper med at vaske borde af, selv hente tallerken og glas, hælde vand op, smøre rugbrød med en lille kniv osv. Dette bidrager til følelsen af at kunne mestre "Jeg kan selv".

I børnehaven opmuntres barnet til selv at prøve at tage tøj på og bøvle med påklædningen og støttes og guides i at det er ok, at være frustreret.

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed. Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

De pædagogiske læringsmål:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes sociale udvikling hentet fra Dialogvurderingerne.

Dagtilbuddets refleksion

Barnet skal opleve at de voksne understøtter muligheden for deltagelse, har medindflydelse, vises og udviser empati.

-At barnet er tilknyttet en fast gruppe og oplever tætte relationer barn-barn og barn-voksen imellem.

-At barnet oplever sig værende betydningsfuld og værdsat i fællesskabet ved at blive lyttet til, respekteret og at forskellighed opfattes som en ressource.

-At barnet mærker egne følelser, lyttes til og respekteres for dem, for på den måde at kunne sætte sig i andres følelser og oplevelsesverden.

-At barnet oplever voksne, der med positive forventninger går foran, bagved og ved siden af. Herved understøttes barnets initiativer.

-At barnet ser og mærker, at vi samarbejder og gensidigt forsøger at skabe forståelse af barnets perspektiv i det sociale liv.

I vuggestuen etableres et trygt og stimulerende læringsmiljø i det store fællesskab, hvor det er vigtigt for os at børn og voksne får kigget på hinanden og sagt "Godmorgen" – sammen skal vi påbegynde en dag sammen. Til at tydeliggøre visuelt hvem af vennerne, der er kommet eller ikke er kommet, har vi

påklisteret billede af hvert barn på gulvet. Billederne er sat i en rækkefølge som understøtter, synliggør og fremmer dannelsen af små og store sociale fællesskaber på tværs i børnegruppen.

I børnehaven i de børneinitierede lege, bygger børnene for eksempel en hule. De samarbejder om hvordan den skal bygges og fordeler indbyrdes roller - hvem ligger tæpper på, hvem holder øje med, at der ikke kommer lys ind osv. Børnene øver sig i at forhandle og justere sig i forhold til hinandens ideer, meninger, tanker osv.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

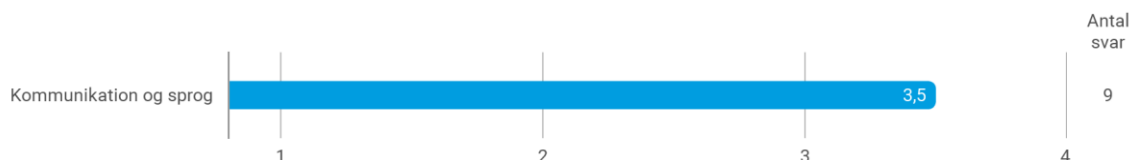
De pædagogiske læringsmål:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kommunikation og sprog hentet fra Dialogvurderingerne.

Dagtilbuddets refleksion

Barnet udvikler og tilegner sine kommunikative og sproglige kompetencer i nære relationer, fællesskaber med andre børn og voksne.

-At barnet mødes med indlevelse, interesse, spejling af sproget, sproglig udveksling, nonverbal, verbal gestus, som blikretning, pludren, mimik og gestik.

-At barnet møder rollemodeller, som skaber ro til nærhed og fordybelse i dialogen.

-At barnet tilbydes en bred vifte af sproglige muligheder og aktiviteter, så som sang- og bevægelseslege, dialogisk læsning, temabaserede dialoger, eventyrlege, fantasibaserede fortællinger, rim, remser, figurer, former og farver m.m, der understøtter tilegnelsen af sprogforståelse, ordforråd, udtale og sætningsdannelse i sammenhænge, der er meningsfulde for barnet.

-At barnet opmuntres til at tage ordet i gruppesammenhænge.

-At barnet, fra det er 3 år, deltager i et struktureret sprogligt projekt.

-At barnet har adgang til papir, blyanter og bøger.

-At barnet møder voksne, der sætter ord på handlinger, ting i omgivelserne og oplevelser.

-At barnet introduceres for nye begreber og udtryksformer fx skriftsprog-, symbol og billedsprog.

I vuggestuen, hvor børnene understøttes i at kommunikere og sprogliggøre deres tanker, behov og handlinger ved at hjælpe med at forstå hinanden og omverdenen. Eksempelsvis at sige: "Se han/hun græder, når du tager bogen, du vil gerne låne bogen. Jeg vil gerne hjælpe dig med at finde en anden bog.

I børnehaven udvides børnenes viden om forskellige former, ved gentagende gange at præsentere børnene for nye former, eksempelvis en oval, en rektangel, en kvadrat osv. Det italesættes og visualiseres over for børnene, hvad figurerne hedder og hvordan de ser ud.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Børnene skal inviteres til at få mange forskellige kropslige erfaringer i et læringsmiljø, hvor bevægelsesglæde, kreativitet og leg er nøglebegreber, og hvor det pædagogiske personale motiverer børnene til at bevæge sig ved at vise glæde ved bevægelse og kropslig udfoldelse.

De pædagogiske læringsmål:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes krop, sanser og bevægelse hentet fra Dialogvurderingerne.

Dagtilbuddets refleksion

Vi arbejder ud fra pædagogisk idræt, hvor barnets medfødte bevægelsesglæde er vigtig for os at understøtte.

-At barnet sanser og danner sig erfaringer og viden om verden og om sig selv ved at agere i verdenen.

-At barnet oplever at leg prioriteres højt, får lov at udforske, eksperimentere for at kunne udvikle sig og hente næring til læring gennem grundleg, parallel leg, rollelege og regellege.

-At barnet ved bevægelse oplever at være igangsættende og opøver motoriske færdigheder.

-At barnet skal opleve, at blive så fortrolig med sin krop og opnå en grundmotorik og sanseintegration, der er så god, at barnet, når det leger og lærer kan koncentrere sig om det omkring sig, uden at bruge al energien på, at få kroppen til at gøre det, den skal.

-At barnet understøttes i at opleve krop- og bevægelsesglæde både i ro og aktivitet.

-At barnet møder lege- og læringsmiljøer, der stimulerer og motiverer til at udforske og eksperimentere til forskellige måder at bruge kroppen på.

I vuggestuen understøtter for eksempel den ugentlige løbicykel- og scooterture barnets bevægelsesglæde i aktivitet mens den ugentlige yoga understøtter en glæde ved at bevæge sig med ro og fordybelse i egen krop.

I børnehaven kan der på gå turene eksempelvis være fokus på at arbejde med muskeltonus og udholdenhed (muskel-led-sans), trille ned ad bakker (vestibulærsans), at mærke græs og mudder med bare tæer og hænder (taktilsansen).

Natur, udeliv og science

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur. Det pædagogiske personale skal opmuntre børnene til at foretage egne undersøgelser samt støtte og guide dem i at turde øve sig igen og igen for derved at opbygge en grundlæggende tillid til egne ideer og evner.

De pædagogiske læringsmål:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed..

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes natur, udeliv og science hentet fra Dialogvurderingerne.

Dagtilbuddets refleksion

Vores læringsmiljø tager afsæt i, at barnet skal opleve at blive inddraget og være medskabere af egen læring.

-At barnet opmuntres til at være nysgerrig og spørges til "hvordan kan vi finde ud af det" for på den måde at styrke barnets lyst til at være undersøgende og reflekterende.

-At natur materialer inddrages i barnets leg.

-At barnet præsenteres for forskellige dyr og planter og får en konkret viden.

-At barnet får konkrete erfaringer, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske og bevæge sig i naturen.

-At barnet præsenteres for tal, former og dyr. Dette i form af skilte som hænger rundt på legepladsen. Disse bruges til at skabe sammenhæng og støtte barnet i at kategorisere og systematisere som for eksempel mange/få, stor/lille, tung/let, over/under osv.

I vuggestuen er vi for eksempel sammen med børnene nysgerrige og undersøgende på, hvor meget sprøjter vandet, når et barn hopper i vandpytten? Og hvor meget sprøjter vandet når en voksen hopper?

I børnehaven tales der eksempelvis med børnene om, hvordan man færdes i naturen for at passe på den. Dette gøres blandt andet ved at børnene samler og tager det fundne/eget affald med sig hjem. Derudover øver børnene sig i at passe på dyrene, som bor og lever i og af naturen osv. Der laves forløb ned til søen, hvor der kigges efter haletudse æg. Stedet besøges efterfølgende med jævne mellemrum for at følge processen i hvordan æggene blive til haletudser og senere til frøer.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden. Det pædagogiske personale skal derfor skabe et læringsmiljø, der formidler glæde ved æstetiske oplevelser og skabende praksis.

De pædagogiske læringsmål:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kultur, æstetik og fællesskab hentet fra Dialogvurderingerne.

Dagtilbuddets refleksion

-At barnet har mulighed og adgang til forskellige materialer eksempelvis papmache, teaterstykker hvor rekvisitter laves/inddrages, der synges, danses, spilles på musikinstrumenter. Dette for at give børnene mulighed for at udtrykke egen fantasi, dele, spejle sig i og fortolke egen og andres udtryk.

-At barnet præsenteres for forskellige kulturer og traditioner. Vi besøger bl.a. biblioteket og Kulturhuset. Vi fejrer højtider med respekt for egen og andres kulturelle baggrunde, normer og værdier og sammen er vi nysgerrige på, hvorfor vi fejrer disse højtider.

I vuggestuen præsenteres børnene for forskellige slags bøger, billeder og iPad – lige nu ser de billeder og små optagelser af dem selv og hinanden fra ture eller lege.

I børnehaven snakkes der eksempelvis om andre lande og det der kendetegner dem, så som hvad spiser man, hvordan er klimaet forskelligt fra Danmark, hvilke højtider fejres osv.

UDVIKLINGSPLANER

Idrætsbørnehuset Bavnehøj har ikke oprettet udviklingsplaner til denne læreplan.

EVALUERINGSKULTUR

Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Det kan for eksempel ske, ved at praksis fastholdes gennem pædagogisk dokumentation, der danner grundlag for analyse af og systematisk refleksion over sammenhængen mellem læringsmiljøet og børnenes læring og trivsel og udvikling. Det kan give anledning til justeringer, så det pædagogiske læringsmiljø bedst muligt understøtter børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Kravet om etablering af en evalueringskultur i dagtilbuddet skal understøtte, at personalet udvikler en fagligt selvkritisk og reflekteret tilgang til tilrettelæggelse og evaluering af den pædagogiske praksis. Den faglige og selvkritiske tilgang skal bidrage til, at personalet får øje på deres praksis, tænker over den og ser mulighederne for at ændre praksis, hvis der er behov for det, hvilket i sidste ende skal udvikle og kvalificere den pædagogiske praksis.

Den enkelte leder er ansvarlig for sit arbejde over for kommunalbestyrelsen. Det er inden for rammerne af kommunalbestyrelsens fastsatte rammer og retningslinjer op til den enkelte leder af dagtilbuddet at beslutte, hvordan evalueringen konkret foregår og gennemføres.

En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.

Det er ikke hensigten, at det enkelte barn skal evalueres, idet fokus i evalueringen er sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, herunder hvorvidt det pædagogiske læringsmiljø fører til den trivsel, læring, udvikling og dannelse hos børnene, der ønskes (Hovedpublikationen, s. 50).

HVAD SIGER LOVEN?

- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.
- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Dagtilbudslovens § 9, stk. 2 og 3

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes? Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.